

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Tanggərma Anə Njir Kwaranthli

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə sara ara Bulusu, ndəra Hyal ngga aga ja da cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur yiwu huda nə Hyal, ənga zamər mən Sosithlanisu,

² a nda nə daňə dzə njir nu kəra a vu Kwaranthli, njira nji ngga aga nda da nji cici wu Kərsiti Yesu, ənga njira nji thləbiya wu Kərsiti Yesu, daňə ənga kalar nji kəra ar kalar vi kəra wu ngga thləmər Thlagə Yesu Kərsitir mən, Thlagər nda ənga Thlagər mən.

³ Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Bulusu Lər Usaku Anə Hyal

⁴ Parangə nga ya vər lə usaku anə Hyal arya hyi, arya mayiwakur nyi kəra ji lər hyi wu Kərsiti Yesu.

⁵ Arya wu ja a dər hyi njir bərba wu kalar sau, kalar səra hyu na ənga kalar sənbiya sər hyi.

⁶ Arya najaka bərbakur, a cabiyari abər, kalar sakida kəra 'yi ləri arya Kərsiti jiri nga nyi.

⁷ Agabangau, nahyu ghari sə lələ nə Mambəl mai, ənggər kəra hya vər nggyar tsatsam lagu nə səkə shilər Thlagər mən Yesu Kərsiti kəra wu nda cabiya dzau.

8 Yesu wu nda səbiya ngə aga ga da nənau ba'anə shili ar jomə ndəl, aga ga da ndə gəra vazau ar pəcir shidar Thlagər mən Yesu Kərsiti.

9 Hyal, naja ndəra ngga hyi a shili wu nggya nə dağə dzə ənga zər nyi Yesu Kərsiti Thlagər mən, naja ndə tsa'a miya dəfu ngau.

Ca Paməpaməkur Wu Pama Dağə dzə Njir Nu

10 Ya vər kədi hyi wazha ama wu thləmər Thlagər mən Yesu Kərsiti, hya sara ca paməpaməkur mai, ama hya dlunggəri ənga kuvvar hyi, aga miya hyi ənga dəngar hyi a da zəməu.

11 Yu na anə hyi abangə wazha ama, arya alenyi nji sara wu ki Kəlowusu nar da abər hyu pəpa wu pamə.

12 Səra yu na, ca ngə alenyi nji wu pama hyu na, “Nayi nəda yu nu Bulusu,” alenyi nju na, “Nayi nəda yu nu Apolusu,” alenyi nji tsu ndu na, “Nayi nəda yu nu Kefasu,” ənga alenyi nji tsu ndu na, “Na'ya nər 'ya 'yu nu Kərsiti.”

13 Karya, Kərsiti a təkəbiyar dzə ya? Əndəga nji dlakəya Bulusu arya hyi ya? Əndəga nji hər hyi bəbətizəma wu thləmər Bulusu ya?

14 Yu usaku anə Hyal, ara a'yı nayi ngə hə bəbətizəma anə ndaliya hyi mai, kəl anə njir ki Kərispusu ənga Gayisu.

15 Kabangəkau, ndər sən na abər yi hər nyi bəbətizəma wu thləmə da a'yı mai.

16 Jiri, a bəra dəngar yi vanyi sau, abər a hər nyir yi bəbətizəma anə njir ki Sətifanusu. Ayukuda nyi tsu nayi bəra dəngari ndəra yi bəra hər nyi bəbətizəma mai.

17 Ara Kərsiti a'yi səwa da aga ya hə başətizəma anə nji mai, ama aga ya tətəlna ndəshigu nyi, a'yi ənga ndər nə hahangəkur ndəndəkur da mai, a sara dənama nə wu dladlakə nə Kərsiti a da sə tətəwa.

Kərsiti Ngə Hahangəkur Ənə Dənama Nə Hyal

18 Arya cama nə ndər nə mbədəau lagu wu dladlakau, dzakur ngau anə njira sasa, ama anə mən njira uya mbədəau, dənama nə Hyal ngau.

19 Arya tsətsəfə nga nyi,
“Yu nda sana hahangəkur nə nji hahangəu,
ənga sənbiya sə nə njir sən sə tsu, yu nda məliya
wu da sə kurthləu.”

20 Əmani ngə nji hahanga? Əmani ngə njir sənbiya sa? Əngə əmani ngə njir jiqadəma? Hyal a'yi məliya hahangəkur nə njir duniya da aga dzakur wa?

21 Arya Hyal lagu hahangəkur nyi nga ji məliya njir duniya gəra sənbiya nyi lagu hahangəkurər nda. Ama ba ji məliya lagu dzakur nə tətəlna ndər Hyal ca ngə njira hənggəri uya mbədəau.

22 Njir Yahudiya wu gal lar sə dədəgur, njir Gərikəu nər nda, ndu gal hahangəkur.

23 Ama na'ya 'yu tətəlna ndər Kərsiti ndəra nji dlakəya, kəra da sər thlə hi anə njir Yahudiya, ənga sə dzakur anə njira a'yi njir Yahudiya mai.

24 Ama anə nji kəra Hyal ngga, tara njir Yahudiya ənga tara njir Gərikəu, Kərsiti ca ngə dənama nə Hyal ənga hahangəkur nə Hyal.

25 Ara dzakur nə Hyal a ndiya hahangəkur nə ndau, kukufəkur nə Hyal tsu a ndiya nənəkur nə ndau.

26 Wazha ama, hya dəngari səra hyi aga nyi ar pəcira nji ngga hyi, aga hya da njir nu, a'yi patəkura

hyi ngə nji hahangə lagur sənbiya sə nə ndəndəkur mai, a'yi patəkura hyi ngə njira ənga dənama mai, ənga a'yi patəkura hyi ngə yirma mai.

²⁷ Ama Hyal ngə həbiya sə dzakur nə duniya aga ja həna səli nə nji hahangəu. Ənga ji həbiya kukufəkur nə duniya aga ja həna səli njira nənau.

²⁸ Ji həbiya səra nji didana wu duniya ənga səra gəra ar viya vanyi sə wu duniya aga nda ndzana səra dədur.

²⁹ Hyal məliya abangə aga nja sara 6wadzə wu mwa nyi.

³⁰ Ama Hyal ngə hər hyi a shili wu Kərsiti Yesu, ənga Hyal a məliyari Kərsiti da hahangəkur nər mən. Lagu nyi nga mən da nji tsapəu, nji cici nyi ənga njira ji bəliya.

³¹ Agabangau, ənggər kəra ja tsətsəfau, “Ta'yi njir 6wadzau nda 6wadzə ənga Thlagəu.”

2

¹ Ənggəra yi shili əgya hyi wazha ama, aga ya sa nar hyi ar kəra jirkur nə sə dədəwa nə Hyal, nayi a'yi shili ənga ca sənbiya ndər ənga madiya hahangəkur mai.

² Ara yi həri wu dəfuwa yau, abər vanyi sə a'yi yu sən ar pəcira yi əkkə'yi hyi mai, kəl Yesu Kərsiti ənga dlakəkur nyi.

³ Tanggərma shili da əgya hyi, yi shili wu kukufəkur da ənga hivər ba ənga tsədzə gagadəu.

⁴ Cama da ənga tətəlna ndər Hyal da a'yi ənga shakər ba hahangəkur nə ndəndəkur da mai, ama ənga thlər kəra cabiya dənama Mambəl.

⁵ Sə kə dərkər aga mbərsar hyi a sara təghər dzau ar kəra hahangəkur nə nji mai, ama kəl ar kəra dənama nə Hyal.

Hahangəkur Nə Hyal

⁶ Alaga abangau, 'yu ndər, ndər nə hahangəkur anə njira a həri wu mbərsar nda, ama a'yi culi hahangəkur nə zaman əshina kə mai, ənga tsu a'yi culi hahangəkur təltəl'yar kəra wu sa tərabiya nə zaman kə mai.

⁷ Ama 'yu ndər ar kəra hahangəkur nə Hyal kəra dədəwa kəra nji dəwana, hahangəkur nə Hyal kəra ji pəpədləya kadivira dzəgwar duniya, aga ja da səra wu shili ənga kadakadarkur anə mən.

⁸ Ndə a'yi wu pama njir səm təlkur nə zaman əshina kə kəra nggabiya sə kə mai. Maja abər ndə nggabiya, nanda a'yi dlakəya Thlagə ndə kadakadarkur mai.

⁹ Ama ənggər kəra ja tsətsəfau, abər,

“Səra Hyal pabəri anə njir yiwu nyi
ndə a'yi kəra saya lari mai,
ndə a'yi tsu kəra saya nggar mai,
ənga tsu ndə a'yi kəra saya dəngabiya mai,”

¹⁰ ama Hyal a cabiya mən ri sə'yar kə lagu Mambəl.

Arya Mambəl nga vər walbiya kalar sau, patə əkkə'yi səra dədəwa wu nggabiya sə Hyal.

¹¹ Ara wa ngə ndəra wu səni səra ndə wu dəngə ma a'yi kəl mambəl kəra wu ja waci maya? Abangə tsu ndə a'yi kəra wu sənbiya səra Hyal wu dəngə mai, kəl Mambəl kəra wu Hyal wacu.

¹² Namən a'yi dləwuri mambəl nə duniya mai, ama Mambəl kəra shida sara dara Hyal, aga məna

nggabiya lə sə ləlau nə Hyal kəra nji nə mən kurthləu.

¹³ Ca ngə səra 'yu ndər ar kəri, a'yi səra nji highiбər 'ya lagu hahangəkur nə ndapi mai, ama səra shili lagu Mambəl, kəra wu cabiya jirkur nə Mambəl anə njira wu Mambəl.

¹⁴ Ndəra gəra wu Mambəl, naju sən dləwuri sə'yar kəra sara ara Mambəl Hyal mai, aryadzakur nga nyi anə nyi, ənga naju sən nggabiya mai, aryadlagu Mambəl nga nju nggabiya wacu.

¹⁵ Ndəra wu Mambəl, ju sən məl numa ar kəra kalar sau, ama naja ənga kərnyi a'yi nju sən məl numa anə nyi mai.

¹⁶ Ənggər kəra ləkakadə nana, abər, "Wa ngu sənbiya dənga nə Thlagə tara ba ja sən highiбə sə anə nya?"

Ama a'yi mən ənga dənga nə Kərsiti.

3

Bazhi Məl Thlər Nə Hyal

¹ Wazha ama, nayi a'yi sən ndər anə hyi ənggər anə njira wu Mambəl Hyal mai, ama ənggər anə njir duniya, njira tsu nda ənggər wazha yidədəu, wu lagu nu Kərsiti.

² Nayi nga vər səməna hyi ənga u'wa ənggər wazha mamanji, a'yi ənga dəfə mai, aryadtsu hyi gəra nəbiya dzau. Ənga jiri, ba'anə kabangəkau, tsu hyi gəra nəbiya dzau.

³ Ba'anə kabangəkau tsu hyi ənggər njir duniya. Ma tsu hyu ca shishikur, ənga hyu pəpa wu paməu, a'yi tsu hyi ənggər njir duniya wa?

⁴ Ara ma vanyi ndə na, “Nayi nə Bulusu ngau,” vanyi ndə tsu, “Nayi nə Apolusu ngau,” a'yi tsu hyi ənggər njir duniya wa?

⁵ Dəmya, wa ngə Apolusa? Wa ngə Bulusa? A'yi njir məl thlər Hyal nga 'ya waci wa, njira lagur nda nga hyi hənggəri ənga Kərsiti wa? A'yi kalar ndə wu pama 'ya ngu məl səra Hyal nə nyi aga ja məl wa?

⁶ Nayi ngə thləkana culi, Apolusu ngə pər nda 'yimi, ama Hyal ngə məliya nda ndə hau.

⁷ Mbar ar ndər thləka ənga ndər lə 'yimi, patə nda, sə a'yi nda aga nyi mai, ama kəl Hyal, ndəra məliya ndə hau.

⁸ Ndər thləka ənga ndər lə 'yimi raragə nga nda wu mwar Hyal, kalar ndə wu pama nda wu sa uya akkəri nyi kakalə ənga səra ji məliya.

⁹ Ara na'ya bazhi məl thlər Hyal ngau, nahyi tsu ngə fa Hyal, ənga səra Hyal ngə həriya.

¹⁰ Lagu mayiwakur kəra Hyal nə da, a fiyar yi hiya hər ar viya ndər hər kəra mənahəu, ənga vanyi ndə pamə tsu a dzəgwa hər a dar kəra nyi. Ama kə kalar ndə ja tsam ənga hangəkal ənggəra ju hər a dari.

¹¹ Ara vanyi ndər fiya hiya hər pamə a ndiya kəra yi fiya kə a'yi mai, naja ngə Yesu Kərsiti.

¹² Alenyi nji ndə hər a dar kəra nyi ənga əndzau, ənga thladla, ba ənga tsəka dəduru. Alenyi nji tsu ndə hər a dar kəra nyi ənga wu, ənga sar, ba ənga 'yi'yi dzədzəgwau.

¹³ Thlərər nda patəu wu nda cabiya dzə ar babal ar pəcir shidar Thlagəu. Thlər kau, wu nda nəbiya dzə wu u'u kəra wu nda cabiya tara abari ngə mənahəkura thlər kəra ndə məliya.

¹⁴ Ma thləra nyi uya mbədau sara wu miya u'u,
ju nda uya akkəri.

¹⁵ Ma ndəra thlər nyi nggyinakər wu u'uwa nyi,
ju nda uya asar, ama naja ju uya mbədau, ama
mbədə nyi wu da ənggər ndəra biya sara wu miya
u'u.

¹⁶ Nahyi a'yi hyu səni abər ar viya Ki Hyal nga hyi
wa? Ənga nahyi a'yi hyu səni abər Mambəl Hyal a
vər nggya wu hyi wa?

¹⁷ Kalar ndəra ndzana Ki Hyal, Hyal wu nda
ndzana nyi, arya Ki Hyal sə cici ngau, ənga nahyi
ngə Ki Hyal kau.

¹⁸ Ndə ja sara ngguta kərnyi mai. Ma ndə wu
pama hyi nggani abər hahangə nga ja wu ng-
gyabiya zaman nə kabangəkau, bəgə ja fiya kərnyi
ar viya ndə dza aga ja dzəgwa da ənga hahangəkur.

¹⁹ Arya hahangəkur nə duniya kau, ar viya dzak-
kur ngau wu mwar Hyal. Ənggər kəra ja tsətsəfau,
“Ju sən mbar nji hahangə wu kwadashimar nda.”

²⁰ Ənga tsu ənggər kəra tsətsəfau wu ləkakadə nə
Hyal, abər, “Thlagə wu səni abər, dənga nə nji
hahangə dzakur ngau wu mwar Hyal.”

²¹ Agabangau, ndə a sara 6wadzə ənga ndə mai!
Arya kalar sə nər hyi ngau,

²² alaga Bulusu, alaga Apolusu, alaga Kefasu,
alaga duniya, alaga pi, alaga tau, alaga səra əshina
ənga səra a vər shili, patə nər hyi ngau,

²³ ənga nahyi tsu nə Kərsiti ngau, Kərsiti tsu nə Hyal
ngau.

4

¹ Nji a kyaga hər'ya ar viya njir məl thlər nə Kərsiti, njira Hyal nə nda tətəlna ndər Hyal kəra dədəwa.

² Kabangəkau, kalar njira nji nə nda sər məl, nda da njir məl thlər tsa'a miya dəfu.

³ Anə da, a'yı da sər tal ma hyi məliya da numa mai, ənga alaga alenyi njir məl numa anə da mai. Ənga jiri alaga nayi a'yı yu məl numa anə kərda mai.

⁴ Nayi sənibiya səra yi ndzana mai, ama alaga abangau, a'yı cabiya abər vazə da a'yı mai. Thlagə ənga kərnyi ngu məl numa anə da.

⁵ Agabangau, a sara hya məl numa anə nji tsu pəcir numar nda gəra da mai. Hya səkə pəci kəra Thlagəu nda sha shili. Ju nda cabiya ar babal səra ndə məlna dədəwa ənga ja cabiya səra ndə a vər dənga wu dəfuwa nda. Ar pəci ta ngə kalar ndə wu nda dləwuri fal nyi ara Hyal tsatsa'a aga səra nda nyi məliya.

⁶ Kabangəkau, wazha ama, sə kə yu na kau, a məliyar 'ya ar kəra kər'ya nayi ənga Apolusu aga tara ba ja dləwar hyi. Lagu kə nga hyu sən highiəri ara 'ya səra ləkakadə nana, abər, "Hya sara məl thlər a biya abanga səra tsətsəfə kə mai." A sara ndə wu pama hyi a bwadzə ənga vanyi ndə a ndiya vanyi ndə wu pama 'ya mai.

⁷ Wa ngə məliya gə da pamə a ndiya vanyi nda? Mi ngə səra ara gau, kəra a'yı nji ngə nə ngə maya? Ma nji ngə nə ngau, ya, ara mi nga gə məliya ji da sər bwadza?

⁸ Kabangəkau, a uyar hyi kalar səra hyu yiwu. A dari hyi njir bərba njir gənnə! Gəra ənga 'ya a dar hyi

təl! Ənggəra yu cim, a dari hyi təl ənga jiri, aga məna dağaga səm təlkur kə ənga hyi patəu!

⁹ Ara wu dənga da, Hyal a fiya 'ya ri, na'ya cama səsau, ənggər njira a gyu ndəla nji ənga dididi, njira nji thlana nda numa nə tau. Kəja 'ya a dari aga sər nggushi wu mwar duniya ənga wu mwar waladi'yar ənga nji patəu.

¹⁰ Arya Kərsiti a dar 'ya dza, ama nahyi nji hahangə nga hyi wu Kərsiti! Nji kukufu nga 'ya, ama nahyi nji nənau! Nahyi nju gənggər hyi səli, ama na'ya nju gənggər 'ya səli mai!

¹¹ Shili ar pəci kə əshina ənga wuñə ba ənga hili nga 'ya, kar hahal nga ar dza 'ya, ənga nja vər lə bwañwatə anə 'ya, na'ya nji gəra ənga ki ngau.

¹² 'Ya vər məl thlər gagadəu ənga tsa 'ya. Ar pəcira nji shi'wa 'ya, ba 'ya shabiya ənga lə barka. Ma nji takasə 'ya, ba 'ya səsə'wuri.

¹³ Ma nju ndər nə ndza thləmər 'ya ba 'ya shañəwa ənga hangəkal. Ba'anə shilar kabangəkau, a dari 'ya səra nja pəna ar dzəgau, ənga wu mwar njir duniya kə 'yi da dzəgau.

¹⁴ Nayi a'yi a vər tsəfə sə'yar kau, aga ya həna səlir hyi mai, ama aga ya tədar himiya hyi, nahyi wazha kəra yu yiwu gagadəu.

¹⁵ Alaga a'yi hyi ənga njir highiñə gangə anə hyi wu Kərsiti, ama a'yi hyi ənga tada'yar gangə mai, aryə wu Kərsiti Yesu nga yi da ar viya tada ar kəra hyi lagu nə ndəshigu.

¹⁶ Agabangau, yu kədi hyi aga hya fa'abiya hiya yau.

¹⁷ Arya kə nga yi səwa hyi Timathlawusu, zər da kəra yu yiwu, naja ndəra wu məl thlər Thlagəu tsa'a

miya dəfu. Ju sa dəngar hyi ar kəra nggyabiya da
wu Kərsiti Yesu, kəra shili kakalə ənga səra ya vər
highibə ar kalar vira yi ndari ənga wu kalar daþə
dzə njir nu.

18 Alenyi nji wu pama hyi a ðar njir 6wadzau,
ənggər tsu yu bəra sha shili ara hyi mai.

19 Ama yu bəra sha shili ara hyi kajangəkau, ma
Hyal məliya, ba ya dzəgwa nggabiya a'yi kəl ndər nə
nji bəbal kər kə waci mai, ama tara wathləm culi
dənama kəra a'yi ara nda.

20 Ara təlkur Hyal a'yi səra nju na ənga miya nga
nyi waci mai, ama səra nju məl ənga dənama ngau.

21 Mi ngə səra hyu cim a ða? Ya shili ənga wuda
əndəga ya shili ənga yiwukur, əndəga ənga huðə
shishi'wu nə mambəl ya?

5

Numa Ar Kəra Ndə Səsu

1 Nji nar ða, abər, səsukur a'yi wu pama hyi, culi
kəra a ndiya kəra njira gəra sən Hyal a vər məl. Kəra
təkəri ndə wu pama hyi wu pida ənga mala dənyi.

2 Kəja hyu 6wadzau, ama sər nggərau ngau anə
hyi. Səra tsa'a hya məl ca ngə hya həbiya ndər məl
sə abangau sara wu pama daþə dzər hyi.

3 Alaga kə a'yi yi əkkə'yi hyi wu kumər dzə kə
mai, ama a'yi yi ənga hyi wu mambəl. A thlana
nyir yi numa anə ndər məl najaka huðə sau wu
thləmər Thlagər mən Yesu, ənggər a'yi yi əkkə'yi hyi
kabangəkau.

4 Ar pəcira hyu daþau, ənga a'yi yi əkkə'yi hyi wu
mambəl, ənga dənama nə Thlagər mən Yesu a'yi əna,

5 hya lər culi ndə kə anə shatan aga kumər dzə nə bikau a tau, ba mambəl nyi a uya mbədəu ar pəcir shidar Thlagəu.

6 Bwadzər hyi a'yi sə mənahə ngə mai. A'yi hyu səni abər thləlamə kushu ca ngu thləthləna ləgu dəfə wa?

7 Hya həbiya bikə kəra ənggər thləlamə hahal sara wu hyi, aga hya da nji mafəliyangə kəra ənggər macikəl gəra thləlamə, ənggər kəra hyi kau. Arya Kərsiti, gamə nə lardur vəlna, ca nga nji həna sadaka ənga ja arya mən.

8 Agabangau, ta'yı məna gu lardur mən, a'yi ənga thləlamə hahal mai, ca ngə sə ənggər səbə ndə wu dəfu ənga shishikur, ama nə macikəl gəra thləlamə, ca ngə sə ənggər nggya nə cicikur ənga jirkur.

9 A tsəfər hyir yi wu cama tsətsəfə da abər a sara hya daňə kər ənga nji səsu mai.

10 Ama nayi a'yi a vər ndər ar kəra nji səsu nə duniya kə mai, alaga njir suna ənga alaga njir dlərbau, ba njir nu katəu. Ma ar kəra nda nga ya vər ndər kau, a dari kəl ba hya piyari duniya aga hya təkəbiya dzə ənga nda.

11 Ama kabangəkau, ya vər tsəfə anə hyi abər, a sara hya daňə kər ənga ndər ngga kərnyi ndər nu, ama ndə səsu nga ja mai, alaga ndər suna, alaga ndər nu katəu, alaga ndər da nji, alaga ndər sa padlau, ənga alaga ndər həl. Ənga culi ndə kau, hya sara səm alaga sər səm ənga ja mai.

12 Mi ngə nə da aga ya thla numa anə njira a'yi njir nu maya? A'yi anə njir nu nga hya kyaga məl numa wa?

13 Hyal ngu nda məl numa anə njira a'yi njir nu mai. "Hya kədləbiya ndər məl sə dəmwa'yı kau, wu

pama hyi."

6

A Sara Njir Nu A Hə Kuvwar Nda A Dumwar Njir Pathla Mai

¹ Ma ndaliya hyi a'yi ənga sər kəpal wu dəfuwa ja ənga kuvwa nyi, ja sara hə nda nyi a dumwar njira gəra sən Hyal mai, ama a dumwar nji cici gə Hyal wa?

² Əndəga a'yi hyu səni abər nahyi nji cici gə Hyal ngu nda məl numa anə njir duniya wa? Ma nahyi ngu nda məl numa anə njir duniya, a'yi hyu sən məlna numa ar kəra sə kukushu'yar kə wa?

³ Dəm ya, a'yi hyu səni abər namən ngu nda məl numa anə waladi'yar wa? Ka dzəgwa da sər nggyabiya nə duniya kə nga ndiya ya?

⁴ Agabangau, ma a'yi hyi ənga kəpal ar kəra sə'yar kau, mi ngə da hyu ma'yi a dumwar njira gəra təkəri nda da vanyi sə wu mwar dağə dzə njir nu wa?

⁵ Yi na abangau, aga ja da sə səsəli anə hyi. Abari nga ja sən da abər ndə a'yi wu pama hyi kəra hahangə, kəra wu sən məlna numa wu pama njir nu mai ka?

⁶ Ama ba da, hyu hə kuvwar hyi a ndumwar njir pathla, njira a'yi njir nu mai.

⁷ Alaga ənggəra hyu hə kuvwar hyi a ndumwar njir pathla, a cabiyari abər a dar hyi nji dladla. A'yi kuji hya da nji vavazə wa? A'yi kuji hya da ənggər njira nji diya wa?

⁸ Ama kəja nahyi ngə dzəgwa da njir vazə nji, ənga hyi da njir diya nji, ənga tsu kəja hyu məl abangau anə zamər hyi.

9 Nahyi a'yi wu səni abər nji shishi wu uya gwu təlkur Hyal mai wa? Hya sara ngguta kərhyi mai, aryə nji səsu ənga njir nu katəu, ənga njir dləngə mala ənga sal ndau, ənga shili kəra wu pida ənga shili kuvvar nda,

10 ənga njir həl, ənga njir suna, ba ənga njir sa padlau, ənga njir na ndau, ba ənga njir kwadashima, nandu uya gwu təlkur Hyal mai.

11 Abangə ngə alenyi nji wu pama hyi saya da, ama a cina hyir nji, ənga a thləna hyir nji. Kə hyi da njira nji məliya nda nji tsapəu, wu thləmər Thlagər mən Yesu Kərsiti ənga lagur Mambəl Hyalər mən.

Fiya Dza Gau Ja Da Sər Dləvə Hyal

12 A sən məl yi kalar sau, ama a'yi kalar sə ngə ənga dləwa dzə anə da mai. A sən məl yi kalar sau, ama a'yi yu da mafa anə kalar sə mai.

13 Nji məliya dəfau aga gwu ta, ta tsu aga pə dəfau, ama patəkura nda Hyal wu nda sana nda. Nji a'yi məliya dzə aga səsukur mai, ama anə Thlagəu, ənga Thlagə tsu anə dza.

14 Hyal hya'ana Thlagəu sara vir tau lagu dənama nyi, abangə tsu nga ju nda hya'ana mən sara vir tau.

15 Nahyi a'yi wu səni abər dza hyi gashagashal nə Kərsiti ngə wa? Ya, abari nga hyu dzəgwa hər dza Kərsiti hya dağəya ənga nə zawar ka? Wu kyaga da mai!

16 A'yi hyu sənbiya abər kalar ndəra dağər kərnyi ənga zawar a dar nda dzə zəmə wa? Aryə tsətsəfə nga nyi abər, "Nji məthlə kau, ndu da dzə zəməu."

17 Ama kalar ndəra dağər kərnyi ənga Thlagəu, a dar nda nji zəmə wu mambəl.

18 Hya hwi sara ara nggyabiya nə səsukur. Arya kalar bikə kəra ndu məl a biyar ya kumər dza ja nga nyi, ama kalar ndəra məliya bikə nə səsukur, a məliyar ja bikə anə kumər dza ja.

19 A'yi hyu səni abər dza hyi Ki nə Mambəl Cici ngə wa? Mambəl kəra wu hyi, ara Hyal nga hyi dləwuri. Nahyi a'yi nə kərhyi nga hyi mai,

20 a dəlbiya hyir nji ənga madiya sau. Agabangau, hya gənggər nyi səli anə Hyal ənga dza hyi.

7

Highiə Ar Kəra Hədzau

1 Ar kəra səra hyi sayi tsəfər da tsu kađə ta, wu da mənahəu ma ndə sən nggya gəra hə mala.

2 Ama ta da səsukur a nyabiyan dzə wu hyi, ta'yi kalar ndə a hər mala nyi, kalar mala tsu ja hər sal nyi.

3 Kalar sal ja nyabiya salkur nyi wu dza mala nyi, mala tsu ja məl abangə anə sal nyi.

4 Mala a'yi naja ngu gəla dza ja mai, ama sal nyi. Abangə tsu, sal a'yi naja ngu gəla dza ja mai, ama mala nyi.

5 Hya sara ka kərhyi anə kərhyi mai, kəl ma hyi lari a dar tsa'a anə gyapəkura hyi nə pəci kushu, kəra hyu yiwu hya kədi Hyal. Alaga abangə tsu ma, hya sara səkari nə pəci gangə mai, a sara Shatan a uya lagur dzə hyi, ma ndaliya hyi gəra sən səsə'wuri.

6 Sə kə yi na kə patə sawara ngau, a'yi səra mbari kəl nja məl mai.

⁷ Yu cim abər patər nji nda da ənggər kəra yi kau, ama tsu kalar ndə a'yi ənga sə lələ kəra Hyal nə nyi, ndə kə ənga nənya sə ləlau, ndə ta tsu ənga nənyi.

⁸ Ama yi na anə njira gəra hər sal ənga njira gəra hər mala ba ənga mathləkə'yi təsal, wu ndiya ənga mənahəu anə nda, ma ndə sən nggya sər nda ənggər kəra yi kau.

⁹ Ama ma nda nyi a'yi wu sən kəkəya kərnyi mai, wu ndiya anə nyi ja hər sal alaga ja hər mala, ara ja sara tau ənga cim mala alaga sal.

¹⁰ Kəja sər bəla anə hyi nahyi njira hərdzau, a'yi sara ara yi mai, ama sara ara Thlagəu. Mala a sara təkəbiya dzə ənga sal nyi mai.

¹¹ Ama ma ji təkəbiya dzau, ta'yi ja nggya sə nyi gəra hə sal, ma a'yi abangə mai, ta'yi ja bəra sha a ndəgya sal nyi ta. Sal tsu ja sara kədləna mala nyi mai.

¹² Anə nji kəra hyau, (Yi na, a'yi əngwar Thlagə mai), ma ndər nu a'yi ənga mala kəra gəra ndər nu, ya, mala nyi wu yiwu nda nggya sər nda, a sara sala nyi a kədlə nyi mai, bəgə nda nggya sər nda.

¹³ Ma mala kəra ndər nu tsu, a'yi ənga sal kəra gəra ndər nu, ya sala nyi wu yiwu nda nggya abangau, mala nyi a sara təkəbiya dzə ənga ja mai, ama nda nggya sər nda.

¹⁴ Arya sal gəra ndər nu kau, a dəri ja cicau lagu mala nyi. Abangə tsu ngə mala kəra gəra ndər nu, a dər ja cicau lagu sal nyi. Ma a'yi abangə mai wazhar nda wu da nji gəra cicau, ama aryə abangau a dər nda nji cicau.

¹⁵ Ama ma ndəra gəra ndər nu wu yiwu ja təkəbiya dzə ənga mala alaga sal, ta'yi ja da, ndə a'yi

ar sə'yi hədzə kə mai, arya Hyal ngə ngga məna vu nggya wu huđə pərtə nyi.

¹⁶ Nagə mala, wa səna, ma gə məl abangau, tara ba ga shabiya sal ngau a shili wu mbəda? Alaga nagə sal tsu ma gə məl abangau, wa səna, tara ba ga shabiya mala ngau a shili wu mbəda?

¹⁷ Kalar ndaliya hyi ja dumwa ənga nggya wu kalar nggyabiya kəra Hyal fuwa nyi a gwa, ja da ənggər kəra ja parangə kadivira Hyal ngga nyi ta. Ca ngə sər bəla kəra yu nə nyi anə patər dađə dzə njir nu.

¹⁸ Nja na, ma ndə a'yi kəra nji thlana nyi pəlzha kadivira ja da ndər nu, ja sara shabiya pəlzha nyi ənggər ndəra nji gəra thlana nyi pəlzha mai. Ətsu ndəra da ndər nu ama a'yi nji thlana nyi pəlzha mai, tsu ja bəra thla pəlzha mai.

¹⁹ Ndəra nji thla nyi pəlzha ənga ndəra nji gəra thla nyi pəlzha a'yi ca ngə sə mai. Səra ndiya patəu ca ngə bəlari dladə Hyal.

²⁰ Yau, kalar ndə ja nggya ənggər kəra ja kadivira Hyal ngga nyi.

²¹ Nagə mafa ar pəcira Hyal ngga ngə ya? A sara ga əwakər anə kərngə mai. Ama ma lagu a'yi kəra ga sən bəliya kərngau, ba ga bəliya.

²² Ama kalar ndəra Thlagə ngga kəra mafa nga ja, ma ji da ndər nu, a dar ja kambər ndau wu Thlagə. Ma tsu kambər ndə nga ja, kadivira ji da ndər nu, a dar ja mafa nə Kərsiti.

²³ Ənga madiya sə nga nji dəlbiya hyi, a sara hya bəra mbiya kərhyi wu mafakur mai.

²⁴ Nahyi zamə da ənga kwamə da'yar, kalar ndə ja nggya ənggər kəra ja kadivira Hyal ngga nyi, ba

ja nggya aga ja.

²⁵ Ar kəra wazha kwamathləkə'yi kəra gəra sən ndə sal, sər bəla a'yi kəra sara ara Hyal kəra ya nə hyi mai. Ama Hyal lagu təhudə nyi, ndəra məliya da yi da ndəra nju fiyafə əni, ca nga yu dzəgwa dəgabiya hyi dənga da.

²⁶ Arya culi nggyabiya kəra nji a gwa kabangəkau, yu nggani, a ndiya anə ndə ja nggya sə nyi abangau.

²⁷ Ndəra a hərdzau, bəgə ja nggya sə nyi. Ma tsu nagə a'yi hər mala alaga sal mai, a ndiya ga nggya sə ngə abangau.

²⁸ Ma nagə ndə hər mala, a'yi bikə mai. Ma nagə zəkwamalagə hər sal, a'yi bikə mai. Patə abangau, njira hərdzau pəci kə əshina ndu gu nggyabiya nə dzadzaukur, ca ngə səra yu yiwu ya həbiya hyi sara gwa.

²⁹ Səra ya vər na kau, ca ngə, nahyi wazha ama, pəci a hyiri kushu. Mbar kabangəkau, bəgə njira ənga mathləkə'yi nda nggya ənggər mathləkə'yi a'yi ara nda mai.

³⁰ Njira vər sə'yinggu, nda da ənggər a'yi nda vər sə'yinggu mai. Njira vər caguli tsu, nda da ənggər njira vər tiwi. Njira vər dəl sau, nda da ənggər njira gəra sau.

³¹ Njir sən məl thlər ənga sər duniya, nda sara fə kəra nda a gu gwa mai. Ara duniya kəra mən wu səni kau, a vər tərabiya.

³² Yu yiwu hya da ənga kər papal ar kəra nggyabiya duniya. Ndəra gəra hər mala alaga sal ja vər dənga ənggəra ja sən pina huda Thlagəu.

³³ Ama ndəra ənga mala a'yi ja ənga kər papal mai, ara ju gal lagura ja sən uya sər duniya aga ja

pina huda mala nyi.

³⁴ Ənggau ju da ənga kər məməthləu. Ənga tsu mala kəra gəra ənga sal alaga kəra gəra saya sən ndə sal, ənga papalkur kər, ju sən ləri kərnyi cicau anə Thlagəu wu kumər dzau ənga wu mambəl. Ama mala kəra hər sal, ju gu dəngə sə ənggəra ja sən pina huda sal nyi ənga ja uya sər duniya.

³⁵ Ya vər na abangau aga ja da sər dləwa hyi, a'yi aga ya gatsəna far hyi mai, ama aga hya uya nggya papalkər kəra hya sən nu Thlagəu gəra ənga təkə kər.

³⁶ Ma ndəra nggani abər a'yi ju məl səra tsa'a anə mala mbamba nyi mai, ma cim nə sal kə da gagadəu, ba sala nyi lari ja kyaga hər mala nyi, ja məl səra tsatsa'a anə nyi. Naja a'yi məliya bikə mai, ba ja hər mala nyi.

³⁷ Ama ma nda nyi a həri wu dəfuwa ja aga ja nggya sə nyi abangau, ama ndə a'yi ciwa nyi aga ja nggya abangə mai, ənga ju sən kəkəya kərnyi, ənga ji mbiya wu dəfuwa ja naju hə nyi mai, ndə kə tsu a məliyar ja səra tsatsa'a.

³⁸ Agabangau, ma ndəra hər zəkwamalagə anə kərnyi, a məliyar ja sə mənahəu. Ama ndəra wu sən mbiya dəfu, ba ji piyari hə mala, naja nga ndiya.

³⁹ Mala əgyakida sal nyi nga ja wu nggyabiya nyi ma sala nyi ənga pi. Ama ma sal nyi tau, ju sən hər vanyi sal kəra ju yiwu, ama sala nyi a da ndər nu Hyal.

⁴⁰ Ama wu tsamə da, wu da tsa'a ma ji sən nggya sə nyi abangau. Yu nggani tsu wu Mambəl Hyal nga yu ndər kau.

8*Sər Səm Kəra Nji Thlana Nyi Anə Katəu*

¹ Yu yiwu ya ndər anə hyi ar kəra sər səm kəra nji thlana nyi anə katəu. A'yı mən patə ənga sənbiya sə gagadau. Sən sər mən kau, ca ngə hana kəra mən, ama yiwukur ca ngə mbiya mən bəbal wu mbərsa.

² Kalar ndəra nggani abər a sənbiyar ja sau, alaga abangau, naji sənbiya səra ja kyaga səni mai.

³ Ama ndəra vər yiwu Hyal naja ngə ndəra Hyal wu səni.

⁴ Ma mən ndər ar kəra səm sər səm kəra nji thlana nyi anə katəu, a sənər mən abər katə a'yı ja ar viya vanyi sə mai. A sənər mən tsu abər vanyi hyal a'yı mai kəl Hyal, aryə Hyal zəmə nga ja.

⁵ Alaga kə nju na, hyal hyal'yar a'yı nda gangəu, kəra a dəməlməu ənga kəra a gyu'yı, ənga tsu thlagə thlagə'yar a'yı nda gangəu,

⁶ patə abangau, mənu sənbiya Hyal zəmə nga ja. Naja ngə Tada, ndəra duniya patə shili sara dara ja, kəra namən ma a vər nggya aga ja, Thlagə tsu zəmə nga ja, ca ngə Yesu Kərsiti, lagu nyi ngə patər sə shili, ənga lagu nyi nga məna vər nggya.

⁷ A'yı patər nji nga vər sən najaka sə mai. Alenyi nji a tsəliyar nda dzə ənga nggya katəu, ma ndə səm səra nji thla nyi anə katəu, ndu nggani abər nu hyal nga nda a gwa, dəngar nda kəra tətəwa ngə fuwa nda wu səli.

⁸ Dəfau a sən hər mən a shili wu mwar Hyal mai. Ma mən səm, a sən dləwar mən mai, ma mən piyari, sə a'yı kəra ja sən cakər mən mai.

⁹ Ta'yı hya nggya ənga bəla, a sara kambəkurər hyi kau, ja sara da sər thlə hi anə nji tətəwa mai.

10 Ara ma ndəra tətəwa wu dənga lar nga vər səm sər səm kəra nji thlana anə katəu, nagə ndəra wu sənbiya sau, a'yı gu tsətsəkur nyi, ba ja səm səra nji thlana nyi anə katə wa?

11 Arya sənbiya sə ngə kau, ba zamə ngə kəra tətəwa wu dənga ndəra Kərsiti tə arya ja, ba ja dla.

12 Ma gə məliya nyi bikə anə zamə ngə'yar, lagur tsətsəkur nda aga nda məl səra dəngar nda gəra mbar nda məl, a məliyar gə bikə anə Kərsiti.

13 Ma da abər səm kum nga sən məliya ba zamə da a thlər hi, a ndiya anə da ya nggya gəra səm kum, a sara ya fuwa zamə da ja thlər hi.

9

Səra Tsa'a Nja Nə Nyi Anə Cama Səsau

1 A'yı yi kambər ndə wa? A'yı yi cama səsə wa? A'yı nayı ənga kərdə ngə lari Thlagər mən Yesu ənga liya yi wa? A'yı arya thlər da nga hyi da njir nu Thlagə wa?

2 Ma a'yı yi da cama səsə anə alenyi nji mai, ama anə hyi cama səsə nga yau, arya nahyi ənga kərhysi sakida nga hyi abər cama səsə nə Thlagə nga yau.

3 Kəja shadəwa da anə njira vər kəpal dənama nə təlkur da.

4 A'yı 'ya kyaga uya sər səm ənga sər sa wa?

5 A'yı 'yi da tsa'a aga 'ya bə əkkə'yı mathləkə'yır 'ya kəra njir nu ənggər kəra alenyi cama səsə'yar ənga zamiya Thlagə 'yar ba Kefasu a vər məl wa?

6 Əndəga kəl nayı ənga Barnabasu nga kyaga məl səra wu sən səməna 'ya ya?

7 Wa thləmə culi soja kəra a miya pa nga bəra səməna kər nya? Wa thləmə ndər zəwa kəra a'yı sən

səm səra ji zəwa maya? Wa thləmə ndər bəla kəra a'yi ja sən uya u'wa thla kəra ja vər bəla maya?

⁸ Ndər da kə ya, wu ndəndəkur nga yu na ya? Əndəga hyu nggani abər dladə nə Musa a'yi na abangə maya?

⁹ Arya dladə Musa a nanari abər, “Ga sara mba njuwangə wu miya thla zəwa ndal ədla ma ja vər məl thlər dəgə uhi ar lar mai.” Hyu nggani thla zəwa ndal ədla ngə Hyal a vər dənga ma ju na abangə kə ya?

¹⁰ A'yi ar kəra mən nga ja vər ndər ənga hangə wa? Angə, aga mən nga nji tsəfəri, aga ndəra vər zəwa fa ənga ndəra vər fa'a sə asi aga gyapə nda nda uya fər kər nə uya akkəri nə sə zəzəwa.

¹¹ Ta a dəri a thləkanar 'ya culi nə mambəl wu hyi, a'yi 'ya kyaga fa'a sər səm sara ara hyi wa?

¹² Ma hya vər dləwa alenyi njira vər tətəlna ndər Hyal anə hyi, a'yi 'ya kyaga uya dləwa dzə ara hyi a ndiya nda wa?

Ama na'yi na kəl hya məl abangau anə 'ya mai. Arya a ndiya anə 'ya, 'ya səsə'wuri kalar sau, a sara 'ya shili ənga sər da lagu anə Ndəshigu nə Kərsiti.

¹³ A'yi hyu səni abər ya kalar ndəra vər məl thlər wu Ki Hyal ju uya sər səm nyi wu lər sə kəra nji tsəmiya wu Ki Hyal kə wa? Ənga a'yi njira vər məl thlər ar bagadi tsu, nda vər uya sər səmər nda wu səra nju thla ar bagadi kə tsu wa?

¹⁴ Abangə nga nyi tsu, Hyal nana abər kalar ndəra vər tətəlna ndəshigu ja uya dləwa dzau sara ara njira vər səm barka ndəshigwa nyi.

¹⁵ Wu patəkura nyi nayi saya ta'yı ar kəra səra kyaga yi mai. A'yi ya vər ndər kau abər aga nja məl

anə da abangə mai. Nə jirkura nyi a ndiya anə da ya tau a mwara ya tini 6wadzə nə tətəlna ndəshigu kau,

¹⁶ alaga kə tətəlna ndəshigu a'yi da sər 6wadzə anə da mai. Arya Hyal ngə tsəkur da aga ya məl. Sər təhudəu anə da ma a'yi yi tətəlna ndəshigu mai.

¹⁷ Ma sə kə ya vər məl kau, wu dənamar kərdə nga ja, ya kyaga yiwu gal nja kina da. Ama ma sə kə ya vər məl kau, wu dənama kərdə nga nyi mai, Hyal ənga kərnyi ngə nə da sər məl.

¹⁸ Mi ngə akkəri da ja? Lagu kəra yu uya aga ya tətəlna ndəshigu gəra dləwu gənna a gwa, ca ngə akkəri da. Ca ngə səra da, a'yi ya vər yiwa səra tsa'a aga yi mai.

¹⁹ Alaga kə kambər kərdə nga yau, a'yi yi əgya kida ndə mai, ama yi məliya kərdə mafa anə nji patəu aga ya shabiya nji gangə a shili ara Kərsiti.

²⁰ Ma yi wu pama njir Yahudiya ba ya da ənggər njir Yahudiya aga ya shabiya nda shili wu Kərsiti. Ma yi əkkə'yi njira vər nu dladə njir Yahudiya ba ya nggya əgya kida dladər nda alaga kə a'yi yi əgya kida dladə mai. Ya vər məl abangau aga ya həbiya njira əgya kida dladau a shili ara Kərsiti.

²¹ Ma ya vər nggya əkkə'yi njira gəra səni Hyal njira gəra nu dladə nə njir Yahudiya, nayi tsu ba ya da ənggər njira gəra vər nu dladau, ama wu patəkura nyi, nayu shini nyi yi anə dladə Hyal mai, ya vər bəlari dladə Kərsiti, aga ya tədər nda a shili ara Kərsiti.

²² Ma yi əkkə'yi njira tətəwa ba ya da ənggər njira tətəwa, aga ya sən shabiya nji tətəwa a shili wu Kərsiti. A dar yi kalar sau anə kalar nji aga ya shabiya alenyi nji a shili wu mbədau alaga abari.

23 Patər səra ya vər məl kau, aga ya tətəlna ndəshigu nga nyi ba aga ya dzəgwa jigəwa dzau wu barka nyi.

24 A'yi hyu səni abər njira vər hwi pəpəra gangə nga nda, ama kəl ndə zəmə ngu nda uya səmkə təlkur wa? Pəpəra mə mənahəu aga uya səmkə təlkur.

25 Kalar njir pəpəra ndu hwathliya dza nda mənahəu. Ndə hwathliya dza nda kau, aga nda uya akkəri kəra gəra səkari. Ama namən nər mən, mənu məl aga məna uya akkəri kəra wu nggya ba'anuwa.

26 Ya vər hwi da a'yi ənggər ndə kəra gəra jigadəma mai. Kwakwadzə da a'yi ənga yambadə nga ya vər məl mai.

27 Ama ya vər hwathlə dza yau ənggər kəra njir gwa hwi pəpəra wu məl, aga ya gəliya kərda. A sara ja da ayukuda yi tətəlna ndər Hyal ba ya nda tini uya akkəri da.

10

Tədə Himi Ar Kəra Nggya Dədəməu Nə Njir Iziray-ila

1 Hya sara fari ənga nggyar əjir mən kəra saya da a gwar tagə mashi ta mai, wazha ama. Patəkura nda ndə 6au əgya kida dlama kəra a vər ca lagu anə nda, ənga patəkura nda tsu ndə 6au kə ndə tərabiya a gwar tsadau.

2 Wu dlama ənga wu tsadau nga nji hər nda bəbətizəma aga nda da njir nu Musa.

3 Patəkura nda, ndə səm sər səm culi zəm sara dagə Hyal,

4 ənga patə nda tsu ngə sa 'yimi culi zəm sara dagə Hyal. Ndə sa 'yimi kau, sara wu mə kəra a vər

ma'yi əkkə'yi nda, mə sara dagə Hyal kəra ca ngə Kərsiti.

⁵ Alaga abangau, huda Hyal a'yi pipida ənga badəgala nda mai, ca ngə səra da ji dlədləna nda zərbə a gwar tagə mashi.

⁶ Sə'yar kə darkər aga tədar himiya mən, a sara məna caguli aga məl sə dəmwə'yı mai ənggər kəra ndə məl ta.

⁷ A sara hya da njir nu katəu, ənggər kəra alenyi nji wu pama nda məl ta mai. Ənggər kəra ləkakadə nana, abər, "Ndə caguli, ndə gu mini, ənga ba ndə gu fəl nə səsukur."

⁸ A sara məna məl səsukur ənggər kəra alenyi nji saya məl ta mai, kəra shili ənga asar tau, kəra dləna nji dubu məthləkumunyi apə makəru wu pəci pathləu.

⁹ A sara məna fuwa Thlagəu wu dzə mai, ənggər kəra alenyi nji fuwa nyi wu dzau, kəra məliya pabə ngganggaləna nda kə ndə tau.

¹⁰ A sara məna jijiga miya ənggər kəra alenyi nji məl ta mai, ndə jijiga miya ba waladi tau shida ka sa dlədləna nda.

¹¹ Sə'yar kə darkər anə nda aga ja da sər highibau. Nji tsəfəya nda aga ja tədar himiya mən, namən njira vər nggya ləhəu wu shilir jomə nə zaman.

¹² Agabangau, ma gə nggani abər a ta'yir gə 6əbalu, ga hangəkal ga sara dla.

¹³ Dzə a'yi kəra gə gu gwa, kəra pamə a mwara kəra nju tərabiya a gwa mai. Arya Hyal ndəra tsa'a miya dəfu ngau, ju piyari dzəbiya dzau kəra wu ndiya dənama ngə mai. Ma gə gu dzəbiya dzau, ju canə ngə lagur biya aga ba ga səsə'wuri.

Thla Sau Anə Katəu Ənəga Sər Səm Thlagəu

14 Agabangau, nahyi bazhir 'wa da 'yar, hya hwi ara nu katəu.

15 Ya vər ndər anə hyi, nahyi njir jīgadəma. Dəngabiya mə sə anə kərhyi mənahəu, tara sə kə ya vər na kau jijiri nga ja.

16 Ma mən sa wu kyakiwa nə barka, kəra mən wu kədi Hyal aga ja fənggər barka ar kəri, a'yı mən dəbəya dzau wu mashi Kərsiti kə wa? Ənəga ma mən 6əbələwa macikəl nə Thlagəu kə mən səmkə, a'yı mən dəbəya dzau wu dza Kərsiti kə wa?

17 Ta da macikəl kə zəmə nga ja, namən kəra gangəu, a dar mən dzə zəmə tsu, arya patəkura mən, a səmər mən sara wu macikəl kau.

18 Hya dəngabiya sə ar kəra njir Izirayila. Ar pəcira ndə səm sər səm kəra nji thlana ar bagadi kau, sadaka kə a'yı məliya nda ndə da njir məl sə zəmə wa?

19 Mi nga yu yiwu ya na? Abər səra nji thlana nyi anə katə a'yı ja ar viya vanyi sə ya? Əndəga katə ənəga kərnyi a'yı ja ar viya vanyi sə ya?

20 Awau, alaga kushu, ya vər na abər səra nji thlana nyi anə katəu, nə mambəl dəmwa'yı ngau, a'yı nə Hyal ngə mai. Agabangau, yu yiwu hya da njir nu mambəl dəmwa'yı mai.

21 Nagə wu sən sa sara wu kyakiwa nə Thlagəu, ba ga 6əra sa sara wu kyakiwa nə mambəl dəmwa'yı mai. Nagə wu sən səm sara wu sər səm nə Thlagəu, ba ga 6əra səm sara wu sər səm nə mambəl dəmwa'yı mai.

22 Mən wu yiwu məna hya'a par madəkur anə Thlagə ya? Hyu nggani abər hyu ndiya nyi ənəga dənama ya?

Sə Patəu Ja Da Aga Dləvə Hyal

23 Alenyi nji wu pama hyu na, abər, “A piyari mənər nji məna məl kalar sau,” ama a'yi kalar sə ngə ənga dləwa dzə mai. “A piyari mənər nji məna məl kalar sau,” ama a'yi kalar sə nga sən cakər ndə mai.

24 Ga sara gal kəl səra tsa'a anə kərngə mai, ama səra tsa'a anə kuvwa ngə tsu.

25 A sən səm gə kalar kum kəra gə uya ar sugu ənga kər papal, a'yi kəl gə yiwabiya tara sara mani nga nyi shili mai.

26 Arya ndər Hyal na, “Duniya kau, nə Thlagə ngau ənga kalar səra a gwa.”

27 Ma ndəra a'yi ndər nu mai ngga ngau aga səm sər səm, kə gə hənggəri, ga səm kalar səra ji fiya a mwa ngau, a'yi kəl gə yiwabiya sə a gwa mai, ara ga sara da ənga gəra kər papal.

28 Ama ma vanyi ndə nar ngau, abər, “Sər səm kə anə katə nga nji thlana,” ga sara səm mai, aryə dəngə ndəra na sə kau anə hyi ənga tsu aga ja da ənga kər papal.

29 Səra ya vər na kau, ca ngə nggya kər papal nə vanyi ndə kau, a'yi nə ngə mai. Ara mi ngə kambəkcur da a sən kar nggya kər papal anə nda?

30 Ma yi dləwuri sər səm wu usaku anə Hyal kə yi səmku, ara mi nga hyu bəra vazə da?

31 Agabangau, kalar səra hyu məl alaga səm ənga sa, hya məl aga kadakadarkur nə Hyal.

32 Ga sara da sər thlə hi anə ndə mai, tara njir Yahudiya alaga njira a'yi njir Yahudiya mai ənga alaga daşə dzə njir nu.

33 Nayi ənga kərda ya vər məl kalar sau aga ya pina huda kalar ndau. A'yi səra wu pina huda kərda mai, ama səra mənahəu anə nji gangəu, aga nji nda uya mbədau.

11

1 Fa'abiya mə hiya yau ənggər kəra yi fa'abiya hiya Kərsiti.

Highibau Ar kəra Dləva Hyal Ənga Kər Zazadau

2 Ya vər fal hyi arya nahyi fari da mai, ənga hya vər nu səra yi highibər hyi patəu, ənggər kəra yi highibər hyi.

3 Ama sə a'yi kəra yu yiwu hya səni. Ndəra dəgal ar kəra kalar sal ca ngə Kərsiti, ndəra dəgal ar kəra mala tsu ca ngə sal nyi, ənga ndəra dəgal ar kəra Kərsiti ca ngə Hyal.

4 Kalar sal kəra a vər kədi Hyal ənga na ndərhaha ənga kəra ja zazadau, a didanar ja kəra ja.

5 Ənga kalar mala kəra a vər kədi Hyal ənga na ndərhaha ənga kəra ja papahau, a didanar ja kəra ja, kakal ənggər a sənar ja shishir kəra ja.

6 Ma mala a'yi mbana kəra ja mai, kəl ba ja səna shishir kəra ja. Ama ma da sə səsəli anə nyi ma ji səna shishir kəra ja kau, ya ba ja zadər kəra ja.

7 Sal ja sara zadəri kəra ja mai, arya sal shangguda Hyal ngau ənga naja nga vər cabiya kadakadarkur nə Hyal. Mala tsu ju cabiya kadakadarkur sal.

8 Arya ndə sal nə tanggərma a'yi ji biya sara wu mala mai, ama mala ngə biya sara wu ndə sal.

9 Sal a'yi nji məl nyi anə mala mai, ama mala nji məliya nyi anə sal.

¹⁰ Arya kau, mala ja zadər kəra ja, kəra wu cabiya anə waladi ənga nji abər əgya kiða sal nga ja.

¹¹ Wu Thlagəu, mala a'yi ja ar kərnyi mai, sal tsu a'yi ja ar kərnyi mai.

¹² Ənggər kəra mala tanggərma biya sara wu ndə sal, sal tsu mala ngə yabiya nyi, ama patər nji sara wu Hyal ənga ndə biya.

¹³ Hya tsambya, a dər tsa'a anə mala ja kədi Hyal ənga kəra ja papahə ya?

¹⁴ A'yi hyu sənbiya abər ma ndə sal piyari shishir kəra ja tuməu, a dər sə səsəli anə nyi wa?

¹⁵ A'yi piyari shishi tumə ar kər ca ngə wu shili ənga kadakadarkur anə mala wa? Arya a nə ndar nji shishi tuməu, aga ja da sər zadə kər anə nda.

¹⁶ Ma ndəra kəpal abər sə kə a'yi da tsa'a anə nyi mai, ya nar nyi abər vanyi highiþə a'yi kəra 'yu səni a ndiya kə mai, abangə nga nyi anə patər daþə dzə njir nu tsu.

Ənggəra Nju Səm Sər Səm Nə Thlagəu

¹⁷ Wu highiþə kəra yu lə anə hyi kau, sə a'yi ya sən faliya hyi ar kəri mai, aryə ma hyu daþə dzau a'yi aga mənahəkur mai, ama aga dəmwa'yikur nga nyi.

¹⁸ Sə tanggərma, ya vər nggari abər ma hyu daþau ar viya daþə dzə njir nu, paməpaməkur a'yi wu pama hyi. Ndəra nyi tsu, ənggər jiri a'yi a gwa kukushu.

¹⁹ Jijiri kəl paməpaməkur a da wu pama hyi kabangəkau, aga nja sənbiya njira Hyal dləwuri wu pama hyi.

²⁰ Ma hyi daþau aga sər səm Thlagəu, a'yi sər səm Thlagə nə jijiri nga hyu səm mai.

21 Arya alenyi nji wu hyi ndu caguli aga səm nər nda sər səm, gəra nga səkə alenyi nji. Arya kau, ba alenyi nji a sha a ndu ki ənga wubau ama alenyi nji tsu nyinyau, nyi ənggər ənga padlau.

22 Mi ngə abangə ja, ki a'yi ara hyi kəra hyu səm ənga sa a gwa wa? Əndəga hyu yiwu hya didana daabə dzə njir nu Hyal ənga hya həna səli njira gəra sə ara nda ya? Mi nga ya sən na ja? Abər aga ya faliya hyi abər hyi məliya sə mənahə ya? Yu fal hyi alaga kushu mai.

23 Səra yi dləwuri ara Thlagə ənga kərnyi ca nga yi nər hyi kau, əvu'yi kəra nji pəlna nyi pəzhi, kə Thlagə Yesu həri macikəl,

24 kə ji lər usaku anə Hyal, ba ji 6əbələwa, kə ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, ji na, “Najakau, kumur dza yi ngau, kəra nji ləri aga hyi, məla mau abangau, aga hya dəngari ənga yau.”

25 Abangə tsu nga ji həri kyakiwa 'yimir wur inabi, ayukuda sər səm nə wagəu, kə ji na, “Kyakiwa kau, naja ngə alkawal mbamba mafəliyangə kəra Hyal mbiya ənga mashi da. Məla mau abangau, kalar pəcira hyu sa sara wu kyakiwa kau, hya sa, aga hya dəngari ənga yau.”

26 Kalar pəcira hyu səm macikəl kau, ənga hyu sa sara wu kyakiwa kau, hya vər hə'una tər Thlagəu, kəl ji 6əra sha a shili.

Səm Sər Səm Nə Thlagəu Gəra Tsəmbiya Dzau

27 Kalar ndəra səmkə macikəl ənga sa sara wu kyakiwa wu lagu kəra gəra shili ənga gənggər nyi sili anə Thlagəu, a məliyar ja bikə anə dzə ənga mashi Thlagəu.

28 Ca ngə səra da kəl ndə a tsambiya kərnyi mənahəu kadivira ja dzəgwa səm macikəl ənga sa sara wu kyakiwa.

29 Ma nangə ndə kəra səm ənga sa, ma a'yi gə ndəra hakəra dza Kərsiti mai, a səmkur gau ənga sahur gə numa nə Hyal anə kərnəgau.

30 Ca ngə səra da nji gangəu wu pama hyi da kukufəu ənga nji gangəu wu pama hyi uya shilgəu, ənga alenyi nji tsu tənakər.

31 Ama ma mən tsambiya kərmən ənga jiri, tsu vanyi numa wu 6əra da ar kəra mən mai.

32 Ma Thlagə nga vər məl numa anə mən, namən tsu mən wu uya hwathlau, a sara nja nda thlana mən numa əkkə'yı njir duniya.

33 Nahyi wazha ama, ma hyu dabau aga hya səm sər səm nə Thlagəu, bəgə hya səkəbiya kərhyi.

34 Ma wubə a vər tə ngau, ga səm sər səm a ndu ki kwatahəu, a sara dağə dzər hyi ja shili ənga numa a da gəra hyi.

Ma yi sha shili, ba ya sa dəgabiya hyi alenyi sə kəra hyau, sər məl.

12

Lə Sə Lələu Nə Mambəl Cicau

1 Ar kəra lə sə lələ nə Mambəl Cici ja, wazha ama, yu yiwu hya nggya ənga fədəngəkər mai.

2 Hyu səni ar pəcira hyi gəra njir nu Hyal, pəci gangəu, nji nggutana hyi aga hya cana lagu nə jijiri aga hya nu katə kəra gəra ənga pi.

3 Agabangau, yu yiwu hya səni abər, ma ndəra na abər, "Yesu ndə shishi'wu ngau," nda nyi a'yi wu ndər lagu Mambəl Hyal mai. Ətsu ma ndəra

na abər, "Yesu Thlagə ngau," lagu Mambəl Cici ngə ndə ka vər ndər.

⁴ Lə sə lələ paməpamə gangə a'yi, ama Mambəl zəmə kə ngu lau.

⁵ Thlər Hyal paməpamə gangə a'yi tsu, ama anə Thlagə zəmə nga nju məl.

⁶ Ənga thlər məl paməpamə a'yi gangə tsu, ama Hyal zəmə kə ngu lə dənama anə nda patəu.

⁷ Lə sə lələ nə Mambəl nga nji nə nyi anə kalar ndə aga məna uya səra mənahəu a gwagwa.

⁸ Anə vanyi ndə nji nə nyi lagu Mambəla nyi highiбə nə hahangəkur, ənga anə vanyi ndə tsu, lagu Mambəla nyi nga nji nə nyi highiбə nə sənbiya sau,

⁹ Ənga anə vanyi ndau, mbərsa lagu Mambəl kau, ənga anə vanyi ndə tsu, lə sə lələ nə shiləgəbiya ndə lagu Mambəla nyi,

¹⁰ Ənga anə vanyi ndə tsu, dənama məl sə dədəgur, ənga anə vanyi ndə tsu, na ndərhaha, ənga anə vanyi ndau, sənbiya paməpaməkur nə mambəl'yar, ənga anə vanyi ndə tsu, ndər ənga dəhə miya paməpaməu, ənga anə vanyi ndə tsu, shabiya ndər dəhə miya paməpaməu.

¹¹ Patə sə'yar kau, Mambəl zəmə kə nga vər lau anə kalar ndau, tsatsa'a ənggər kəra ju yiwu.

Gashal Gashal Nga Mən Wu Dzə Pathləu

¹² Ənggər kəra dzə zəmə ngau, ənga gashal gashal gangəu, alaga kə gashal gashal a'yi gangə ama dzə zəmə nga nda. Abangə tsu nga nyi wu Kərsiti.

¹³ Ara nji məliya mən babətizəma patə lagu Mambəl zəməu, a vu dzə zəməu, alaga njir Yahudiya, ənga njira a'yi njir Yahudiya mai, alaga

mafa'yar ənga kambər nji, patəkura məna dləwuri
mən Mambəl zəmə kau.

¹⁴ Dzə a'yı gashal zəmə mai, ama gashal gashal
gangəu.

¹⁵ Ma hi sən na, “Arya nayi a'yı tsi mai, a'yı yi
gashala dzə mai,” a'yı a sən məliya nyi ja da pamə
ara dzə mai.

¹⁶ Ma himi sən na tsu, “Arya nayi a'yı li mai, a'yı
yi gashala dzə mai,” a'yı a sən məliya nyi ja da pamə
ara dzə mai.

¹⁷ Maja bər dzə da patə li, lagu mani nga mən wu
nggar sa? Maja bər dzə da patə himi, lagu mani
nga mən wu thlar sa?

¹⁸ Nggara mə ja, Hyal ngə pədləya gashal aga
dzau, kalara nda ənggər kəra ju yiwu.

¹⁹ Maja bər dzə gashal zəmə ngau, əmani ngə dzə
wu dzəgwa da?

²⁰ Ama jijiri gashal gashal a'yı gangəu, ama dzə
zəmə pathlə nga ja.

²¹ Li a'yı wu sən na anə tsi, abər “Dzau da a'yı
ənga gə mai!” Ənga tsu kər a'yı wu sən na anə hi
abər, “Dzau da a'yı ənga hyi mai!”

²² Abangə nga nyi mai, gashal gashal kəra hyu
nggani nanda ngə kukufə kau, sə a'yı nja sən məl
gəra ənga nda mai.

²³ Gashal gashal kəra mən wu həri a'yı nda ənga
kadakadarkur gagadə mai, nanda nga mən wu har
nda zhaşı mənahəu. Abangə tsu, gashal gashal
kəra nja kyaga lari ar babal mai, ca nga məna shir
mənahəu,

²⁴ ama gashal gashal kəra ar babal, nji a'yı wu shi
nda mai. Ama Hyal ənga kərnyi ngə daşəri gashal

gashal'yar kə patə abangau, aga kalar gashal
gashal kəra gəra ənga kadakadarkur nda uya.

²⁵ Hyal ngə məliya abangau, ara paməpaməkur
a sara da wu dzau, aga kalar gashal gashal nda
dləwar kərnda wu lagu zəməu.

²⁶ Ma gashal zəmə gu ɓwaňwatəu, patər gashal
gashal ngə gu ɓwaňwatə kə əkkə'yı ja. Ma gashal
zəmə uya wahau, patər gashal gashal nga caguli
əni.

²⁷ Nahyi, dza Kərsiti ngau, ənga kalar ndə wu
pama hyi ar viya gashal ngau.

²⁸ Hyal ənga kərnyi a cadəbiyar ja nji wu daňə
dzə njir nu, tanggərma ca ngə, cama səsə'yar,
məthləkura nyi ca ngə, nabi'yar, nə makərkura
nyi ca ngə maləm'yar, ənga njir məl sə dədəgur,
ənga njir shiləgəbiya nji, ənga njir dləwa nji, ənga
njir tədəmwə, ənga njir ndər ənga dəhə miya
paməpamə'yar.

²⁹ Patər nji ngə cama səsə'yar ya? Patər nji ngə
nabi'yar ya? Patər nji ngə maləm'yar ya? Patər nji
ngu sən məl sə dədəgur ya?

³⁰ Patər nji ngu sən uya lər sə nə shiləgəbiya
nji ya? Patər nji ngu sən ndər ənga dəhə miya
paməpamə'yar ya? Patər nji ngu sən shabiya ndər
dəhə miya paməpamə ya?

³¹ Ama sər cim ca ngə ga uya lə sə lələ kəra ndiya.
Nayi tsu yu nda cabiya hyi lagu kəra ndiya patəu.

13

Lagur Yiwudzau

¹ Ma yu ndər ənga dəhə miya nji ənga dəhə miya
waladi, ama yiwudzə a'yı ara yi mai, nayi ənggər

tatangə kəra nju tsa ngau, alaga kangga kəra wu tiwi ngau.

² Ma yu sən na ndərhaha ənga yu sənbiya sə ar kəra patər səra dədəwa ənga patər sənbiya sau, ba ma yi ənga mbərsa kəra wu sən jahəna mau, ama yiwudzə a'yi ara yi mai, sə kurthlə nga yau.

³ Ma yi təkəna kalar səra ara yau anə nji dadali, ənga ma yi lər kərdə aga nja ngyina da ənga u'u, ma yiwudzə a'yi ara yi mai, akkəri a'yi kəra yu uya a gwagwa mai.

⁴ Yiwudzau ca ngə mba dəfu ənga ki'wakur. Yiwudzau, a'yi ənga da shishi mai, ənga əwadzə mai, ba ənga hakər mai.

⁵ Yiwudzə a'yi ənga kulangəkur mai, ba ənga yiwu kərnyi mai, ənga ndzə huđə kusakusa mai, ənga səbə ndu dəfu mai.

⁶ Yiwudzau, a'yi wu caguli wu dəmwa'yikur mai, ama ju caguli wu jirkur.

⁷ Yiwudzə wu nggya cimu ənga capi, cimu nga ju hənggəri ənga nji, cimu nga ja ənga fər kər, cimu nga ja ənga səsə'wu sau.

⁸ Yiwudzau, wu nggya ba'anuwa. Ndərhaha nənyi, ju səkari mai, ənga ndər ənga dahə miya paməpaməu tsu, ju tərabiya, ənga sənbiya sə tsu, ju kudsau.

⁹ Sən sər mən a'yi nyabiya dzə mai ənga ndərhahar mən tsu, a'yi nyabiya dzə mai.

¹⁰ Ama ar pəcira səra gəra nyau, nyabiya dzau, patər səra gəra nyau, wu kwaya ar lagu.

¹¹ Ar pəcira yi zər, yu ndər zəzər, dənəga da ənggər nə zər, jīgadəma da ənggər nə zər kushu. Ama ta yi hau, ba yi pəna kalar sə nə zərkur.

12 Kabangəkau, mən wu tsamə sə lələfuru, ənggər kəra mən wu tsamə sə a gwar 'yimi,* ama mən wu nda lari sə wu bama ənga bama camə gagadəu. Kabangəkau, sən sə da gashal gashal nga nyi, ama yu nda sənbiya sə ar babal, ənggər kəra Hyal wu sənbiya da.

13 Sə makər kəra wu nda nggya ba'anuwa, ca ngə mbərsa, ənga fər kər ba yiwudzau, ama kəra ndiya nda patəu, ca ngə yiwudzau.

14

*Lə Sə Lələ Nə Ndərhaha Ənə
Ndər Ənə Dəhə Miya Paməpaməu*

1 Ta'yı wubə yiwudzau, a da cimər hyi, ənga hya da tsu njir cim sə lələ nə Mambəl Cicau, nja na ma hya cim sən ndərhaha.

2 Arya ma ndəra vər ndər ənga dəhə miya paməpaməu, nda nyi a vər ndər ənga Hyal, ama a'yı anə ndə mai. Ndə a'yı kəra a vər nggari səra ju na kə mai. Arya səra ja vər na patəu sə ngau kəra ar dəwa, ja vər na sə dədəwa lagu mambəl nyi.

3 Ama ndəra vər na ndərhaha, anə nji nga ja vər ndər aga ja nəna nda, ənga ja tsətsəkur nda, ba ja səsəkuya nda.

4 Ndəra wu ndər ənga vanyi dəhə miya paməpaməu, kərnyi nga ju la. Ama ndər ndərhaha, fixed dəbə dzə njir nu nga ju la.

5 Cimə da ca ngə aga patəkura hyi hya ndər ənga vanyi dəhə miya paməpaməu, ama yu ndiya ənga yiwu hya na ndərhaha. Ndəra wu ndərhaha nga

* **13:12** 'Yimi kəra nju məl thlər əni ar viya doragaləu.

ndiya ndəra wu ndər ənga dəhə miya paməpaməu, kəl ma vanyi ndə a'yi kəra wu sən shabiya aga dəbə dzə njir nu patə a nggabiya.

⁶ Wazha ama, ma yi shili ara hyi, kə yi sa ndər ənga dəhə miya paməpaməu, abari nga ya sən dləwar hya, kəl ma ya sən cabiya hyi mətakər, alaga sənbiya sau, alaga na ndərhaha alaga highibə wa?

⁷ Alaga sə mbimbiðau əkkə'yi sə tsatsa kəra gəra ənga pi ənggər mbəla 'wu ənga səmbəl, abari nga nju sən nggabiya dəha nda, a'yi kəl nji təkəbiya paməpamə dəha səra ndu na wa?

⁸ Ma ndər mbiðə tələmə pa a'yi mbidiya ənggər kəra nju mbiðə nə biyar pa mai, wa ngu səni abər gwa pa nga nja?

⁹ Abangə nga nyi, ma səra gu na wu vanyi miya kəra nji gəra nggabiya, abar nga nju sən sənbiya səra gu na? A ndərər gə nə kurthləu.

¹⁰ Ndər nə miya paməpamə a'yi gangə wu duniya, kəra gəra ənga valar dzə a'yi mai.

¹¹ Ma a'yi ya vər nggari miya kəra ga vər na mai, ba ya da məthləpi anə ngau, nagə tsu məthləpi anə da.

¹² Ənggər kə nga nyi ar kəra hyi. Ta da hya vər cim lə sə nə Mambəl, səra tsa'a ca ngə hya nərdzə aga hya hə wu lə sə lələ kəra wu həna dəbə dzə njir nu.

¹³ Agabangau, ma ndə ndər ənga dəhə miya paməpaməu, ja kədi Hyal ja uya dabar nə shabiya.

¹⁴ Ma yi kədi Hyal wu dəhə miya paməpaməu, mambəl da ngu kədi Hyal, ama dənəga da a'yi ənga dləwa dzə mai.

¹⁵ Mi nga ya kyaga məla? Yu kədi Hyal ənga mambəl da ənga tsu yu kədi Hyal ənga dənəga da. Yu

thlə na ənga mambəl da ənga tsu yu thlə na ənga dəŋga da.

¹⁶ Ma ga vər usaku anə Hyal wu mambəl ya, abar ngə ndəra vər səhimı ngə a sən nggabiya ja na, "Amina" aga ja dləwubiya səra gu na wu lə usaku ngau, ma naja a'yı sən nggabiya maya?

¹⁷ Wu sən da abər a lər gə usaku anə Hyal, ya, lagu mani ngə ndəra vər nggar ngə wu uya cakər dza?

¹⁸ Usaku anə Hyal, ara a ndərər yau ənga dəhə miya paməpamə a ndiya hyi patəu.

¹⁹ Patə abangau, wu dağə dzə njir nu a ndiya anə da ya nabiya ndər kəra nju nggabiya ɓatsu yıldau, a da tufu a mwara ya ndərna ndər dubu kumou ənga ndər dəhə miya paməpaməu.

²⁰ Wazha ama hya sara dəŋga sə ənggər wazha mai. Wu dəmwa 'yikur, hya da ənggər wazha yidədəu, ama wu dəŋgar hyi hya da nji nggung-gurəm.

²¹ Tsətsəfə nga nyi wu ləkakadə Hyal abər, "Yu nda ndər anə nji da lagur miya nji paməpaməu, ənga miya məthləpi nga yu ndər anə nji kau, alaga kə

nanda wu nda səhimı da mai," əngwar Thlagəu.

²² Hya səni ja, ndər ənga dəhə miya paməpamə ja, mətsamə ngau, a'yı anə njir nu mai ama anə njira gəra njir nu. Ndərhaha nənyi anə njir nu nga nyi, a'yı anə njira gəra njir nu mai.

²³ Karya, ma patər dağə dzə njir nu kabiyə dzau, kə kalar ndə dzəguya ndər ənga dəhə miya paməpaməu, ma njira gəra nggabiya, alaga njira gəra njir nu sa thləwa hyi ya, a'yı hyu nggani ndu tsamə hyi ənggər nji bəbəla kər wa?

24 Ama ma ndərhaha nga hyi patə a vər na, ma njira gəra njir nu, alaga njira gəra nggabiya ngə shili, kalar səra ji nggari, a'yı wu tsaviya nyi wu dəfuwa ja ba ja dzəgwa da ndə vavazə wa?

25 Ma ndəra nggar ndər kau, ba sə dədəwa nə dəfuwa ja pahəbiya dzau, a biyar babal, ba ja dzəgwa bəliya undi ju dləvə Hyal, ba ja na, "Jiri, Hyal a'yı ja wu pama hyi."

Dləvə Kəra Gəlagəla

26 Mi ngə səra a'yı ja wazha ama? Ma hyi daňəya dzə ar mwa zəməu, alenyi nji a'yı ndə ənga na miya fal Hyal, vanyi ndə ənga nə highibau, vanyi ndə ənga sən sə mətakər, vanyi ndə tsu ənga dahə miya paməpaməu, vanyi ndə ənga shabiya dahə miya paməpaməu. Patə sə'yar kau, nja məl aga cakə dzə daňə dzə njir nu.

27 Ma hyu ndər ənga dahə miya paməpaməu, a sara nda ndiya nji məthlə alaga nji makər mai, nda ndər ndə zəmə ayukuda ndə zəməu, kəl vanyi ndə tsu ja shabiya.

28 Ama ma ndə a'yı kəra wu səni shabiya mai, bəgə nda nyi a nggya diyiwu wu daňə dzə njir nu, ja ndər anə kərnyi ənga Hyal.

29 Ma nju ndərhaha, nji məthlə alaga nji makər nga ndər, ta'yı alenyi nji ka səya himi aga nda walbiya səra ndu na mənahəu.

30 Ma Hyal canə nyi mətakər anə vanyi ndəra a'yı nggya, ndəra vər ndər tanggərma kə ja bəgau.

31 Ara patəkura hyi a sən na ndərhaha vanyi ndə ayukuda vanyi ndau, aga kalar ndə a highibər sau ənga ja uya tsətsəku dəfu.

32 Njir ndərhaha ndu sən kəkəya kərnda.

³³ Arya Hyal a'yi Hyal nə dliya kər ngə mai. Hyal nə nggya jamə ngau.

Abangə tsu wu dağə dzə nji cici gə Hyal patəu,

³⁴ mathləkə'yi nda nggya diyiwu wu dağə dzə njir nu, arya nji a'yi nə nda lagur ndər a ndəna mai, kəl nda da njir ngga səra nji nana, ənggər kəra dladə Musa nana.

³⁵ Ma sə a'yi kəra nda yiwu nda səni, ba nda yiwari ara shili a ndu ki, arya sə səsəli ngə anə ndə mala ja ndər wu pama dağə dzə njir nu.

³⁶ Hyu nggani abər ara hyi ngə ndər Hyal dzəguya dzə ya? Abər anə hyi wacu nga nji shili əni ya?

³⁷ Ma gu nggani abər nagə nabi nga gau, ənga nyinyi nga gau wu mambəl, gu kyaga səni abər sə kə ya vər tsəfə kau, sər bəla ngau, sara ara Thlagəu ənga kərnyi.

³⁸ Ma a'yi ji hənggəri ənga sə kə mai, nju nda hənggəri ənga ja tsu mai.

³⁹ Nahyi wazha ama ta'yi hya da njir cim ndərhaha, ama hya sara ka nji ara ndər ənga miya paməpamə mai.

⁴⁰ Ta'yi nja məl kalar sə ənggəra ja tsa'a nja məl wu lagu nyi tsu.

15

Hya'arir Yesu Sara Vir Tau

¹ Kabangəkə tsu wazha ama, yu yiwu ya dəngari hyi ar kəra ndəshigu kəra yi tətəlna hyi, ba hyi dləwuri ta, kəra mbərsar hyi ta'yi ari.

² Lagu ndəshigu kə nga hyi uya mbədau, ma hyi səbiya ɓabalu ndər kəra yi tətəlna hyi. Ma a'yi da abangə mai, mbərsar hyi a dari sə kurthləu.

³ Ara səra yi dləwuri ca nga yi nər hyi ar viya sə kəra ndiya ənga mənahəu, abər Kərsiti a təri aryə bikər mən, ənggər kəra ləkakadə Hyal nana.

⁴ Abər, nji hadəna nyi, ayukuda pida makəru ba ji hya'ari sara vir tau, ənggər kəra ləkakadə Hyal nana,

⁵ ba ji canə nyi kərnyi anə Kefasu ba anə cama səsə kumo apə məthlə kau.

⁶ Ayukuda kau, kə ji cabiya kərnyi anə wazha ama kəra a ndiya gharu tufu aga zəməu, gangə wu pama nda a'yi nda ənga pi ba'anə kabangəkau, alaga kə alenyi nji a tər kau.

⁷ Ba ji canə nyi kər anə Yakubu ba anə patər cama səsə'yar,

⁸ ayukuda nyi patəu, ba ji cabiya da kər tsu, nayi ndəra gəra tsa'a ya kyaga lari nyi.

⁹ Ara nayi nga ndiya ənga kushu wu pama cama səsə'yar patəu, ənga a'yi a kyau nja ngga da cama səsə mai, aryə yi lər ɓwabwatə gagadəu anə dəbə dzə njir nu nə Hyal.

¹⁰ Ama lagu mayiwakur nə Hyal nga yi səra ya ga nyi kau, ənga mayiwakur nyi anə da, a'yi sə kurthlə mai. Awau, a mələr yi thlər a ndiya nda patəu, alaga kə a'yi nayi ngə məl thlər kə ənga kərdə mai, ama mayiwakur nə Hyal kəra a'yi ənga yi kau.

¹¹ Ama a'yi da vanyi sə mai, tara nayi alaga nanda ngə tətəlna ndəshigu kau, ca ngə səra hyi hənggəri əni.

Hya'ari Sara Vir Tau

12 Ta da nja vər tətəlna ndər Hyal abər Kərsiti a hya'ari sara vir tau, ya lagu mani ngə alenyi nja vər na abər hya'ari sara vir tau a'yi mai ya?

13 Maja bər hya'ari sara vir tau a'yi mai, a cabiyari abər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai.

14 Maja bər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai, tətəlna ndər Hyal kəra məna vər məl patə sə kurthlə ngau, ənga abangə tsu ngə mbərsar hyi.

15 A biya banga kau, a dar mən ənggər njir lə sakida nə fati ar kəra Hyal, arya mən lər sakida ar kəra Hyal abər ji hya'ana Kərsiti sara vir tau. Ama naja a'yi hya'ana nyi sara vir tə mai, ma jijiri nji a'yi wu hya'ari sara vir tə mai.

16 Maja bər nji tətə a'yi wu hya'ari sara vir tə mai, Kərsiti tsu a'yi hya'ari sara vir tə mai.

17 Ənga maja bər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai, mbərsar hyi a dari sə kurthləu ənga tsu, tsu hyi wu bikər hyi.

18 Maja abangau, patər njira tə wu Kərsiti a sənda.

19 Maja bər fər kər kəra ara mən wu nggyabiya nə kabangəkau nga nyi wacu, a dar mən sər təhudəu a ndiya patər nji.

20 Ama Kərsiti a hya'ari ja sara vir tau, naja ngə sə nə daramwa wu pama njira tau.

21 Ənggər kəra tə shili lagu ndə zəməu, abangə tsu ngə hya'ari a vir tə shili lagu ndə zəməu.

22 Ara ənggər kəra mən tətə patə wu Adamu, abangə tsu kalar ndəra wu Kərsiti ju hya'ari ənga pi.

23 Ama nju nda hya'ana kalar ndə sara vir tə ma pəci nyi da. Kərsiti ngə daramwa nə hya'ari sara vir

tau. Ar pəcira ju nda sha shida wu duniya, abangə tsu ju sa hya'ana njira nənyi.

²⁴ Ayukuda kə ngə jomə ndəl a dzəgwa shili, ar pəcira ju lər təlkur anə Hyal tada, ayukuda ji sana təl təl'yar, ənga njir səm təlkur ba patər njir dənama.

²⁵ Arya kəl Kərsiti dumwa ənga səm təlkur kəl ma ji fiya patər dawa nyi'yar əgya kida hiya ja.

²⁶ Dawa kəra ju nda tsiya ayukudə patəu, ca ngə tau.

²⁷ Arya tsətsəfə nga nyi wu ləkakadə Hyal abər, Hyal “a fiyari kalar sə əgya kida hiya ja.” Ənggər kəra ləkakadə nana, “Kalar sau” a fiyar nji əgya kida ja. A cabiyari abər a'yi dağə əkkə'yi Hyal ənga kərnyi ngə əgya kida Kərsiti mai, ama Hyal ngə fiya kalar sau əgya kida Kərsiti.

²⁸ Ama, ar pəcira Hyal fiya kalar sə a gya kida dənama təlkur nə zər nyi, zər nyi tsu ba ja fuwa kərnyi a gya kida dənama təlkur nə Hyal, aga Hyal ja da a dar kəra patər sau.

²⁹ Maja bər kabangəkə hya'ari sara vir tə a'yi mai, mi ngə nji ka nda məla, njira nji hər nda babətizəma ar viya nji təta? Maja bər nji tətə a'yi ndu hya'ari sara vir tə mai, ara mi nga nju məl babətizəma arya nda?

³⁰ Ənga anə kərmən, arya mi nga mən wu fə kərmən a miya tə arya ndər Hyal kalar pəci ka?

³¹ Jijiri nga yu na anə hyi wazha ama, ənggər kəra ya vər 6wasə ənga hyi wu Kərsiti Yesu Thlagər mən, bama ənga bama nga yi ənga tə kalar pəci.

³² A vu məlmə Afisa nji shili ənga par kəpal anə da ənggər sər tagəu, ba yi pana pa nyi. Maja bər aga kərda nga yi məl, mi ngu nda da akkəri da? Maja

bər nji tətə a'yı wu hya'ari sara vir tə mai, ya,
“Ta'yı məna gu mini nə səm ənga sa,
arya əzəgə ma vanyi ba məna sa tau.”

³³ Nja sara ngguta hyi mai! “Arya nggya ənga nji
papatagəu wu dla ənga nggya papatagəu.”

³⁴ Sha mau a shili wu hangəkalər hyi, ba hya piyari
məl bikau. Ara alenyi nji wu pama hyi a'yı wu
sənbiya Hyal mai. Yu na sə kə anə hyi abangə aga
hya gu səli.

Dzə Nə Hya'ari Sara Vir Tau

³⁵ Ama ba vanyi ndə a yiwa abər, “Abari nga nju
hya'ana nji tətə sara vir ta? Wa thləmə culi dzə kəra
ndu hya'ari əna?”

³⁶ Wa thləmə najaka dzakura? A'yı hyu səni abər
kalar səra nji thləkana, a'yı wu tsə mai, kəl ma ji tə
kwatahə wa?

³⁷ Ar pəcira gu thləka sau, a'yı dzə kəra wu nda
nggya nga gu thləka mai, ama culi nga gu thləka,
alaga culi uhi əndəga vanyi sə paməu.

³⁸ Ama Hyal ngə wu lə dzau anə culi kau, ənggəra
ju yiwu ja da. Anə kalar culi tsu ba ja nə nyi culi
dzə kəra tsa'a aga ja.

³⁹ A'yı patər kumər dzə ngə zəmə mai. Pamə ngə
kumər dza nji, pamə ngə nə ma'wi, ənga pamə ngə
nə 'yagə'yar, ba nə kalfi tsu pamə nga nyi.

⁴⁰ Sə paməpamə a'yı gangə kəra Hyal məliya a
dəməlmau, ənga paməpamə tsu wu duniya. Ama
kadakadarkur nə səra a dəməlmau pamə nga nyi
ara kadakadarkur nə səra wu duniya.

⁴¹ Kadakadarkur nə pəci pamə nga nyi, ətsu
kadakadarkur nə hya pamə nga nyi, abangə
tsu ngə kadakadarkur nə shashilga'yar, ənga tsu

paməpamə ngə kadakadarkur nə shashilga a mwara vanyi shashilga.

⁴² Abangə nga nyi tsu ənga hya'ari sara vir tau. Dzə kəra nju thləkana a gyu'yi wu diya, ama ma ji hya'ari, ju hya'ari ənga pi kəra gəra tau.

⁴³ Nju thləkana nyi a gyu'yi gəra ənga kadakadarkur, ama ba ja hya'ari ənga kadakadarkur. Nju thləkana a gyu'yi gəra ənga dənama, ama ba ja hya'ari ənga dənama.

⁴⁴ Nju thləkana nyi ənga kumər dzə nə ndəndəkur, ama ba ja hya'ari ənga dzə nə mambəl.

Ənggər kəra dzə nə ndəndəkur a'yı, dzə nə mambəl a'yı tsu.

⁴⁵ Abangə nga nyi tsətsəfau, abər, “Ndə nə tanggərma Adamu, da ndə ənga pi.” Adamu nə yukuđu tsu, naja ngə mambəl nə lə pi.

⁴⁶ Ndə nə mambəl a'yı shili tanggərma mai, ama ndə nə kumər dzau, ayukuda ta ndə nə mambəl dzəgwa shili.

⁴⁷ Ndə nə tanggərma shili sara wu bəbər, ama ndə nə məthləkura nyi shida sara dəməlmau.

⁴⁸ Ənggər kəra ndəra biya sara wu bəbər kau, abangə tsu ngə kalar njira biya sara wu dza ja, bəbər nga nda. Ənggər kəra ndəra sara dəməlmau, abangə tsu ngə kalar njira a dəməlmau.

⁴⁹ Ənggər kəra mən pabiya ndəra sara wu bəbər, abangə tsu nga mən wu nda pabiya ndəra shida sara a dəməlmau.

⁵⁰ Səra yu na anə hyi wazha ama, ca ngə kumər dzə ənga mashi a'yı wu uya fa'a ki nə təlkur Hyal mai. Abangə tsu dzə kəra wu diya, a'yı wu fa'abiya ki ənga dzə kəra gəra diya mai.

51 Nggara mau, yu nar hyi səra dədəwa! A'yi patəkura mən ngu nda tə mai, ama nju nda bəlana dza mən patəu, a ndu dzə mafəliyangə,

52 Ənggərna, ənggər kəra ndə wu da maci ənga li, ma nji nda mbədiya tələmə nə jomə ndəl. Tələm wu nda mbədiya dzau, ba nji tətə wu Kərsiti a hya'ari ənga pi gəra kuðau, njira tsu ənga pi ar pəci ta, ba nda bəlana dzau.

53 Səra wu diya, kəl ji hər dzə kəra gəra diya. Səra wu tə tsu, kəl ji bəlar dzə ənga səra gəra tau.

54 Ar pəcira dzə kəra wu diya nda har dzə kəra gəra diya, ənga dzə kəra wu tə har dzə kəra gəra tau, ar pəci ta ngə ndər kəra tsətsəfə wu da jiri, abər, “A səmkur nji təlkur ar kəra tau.”

55 “Kara nagə tau, əmani ngə səm təlkur nga?
Tau, əmani ngə da nga?”

56 Da nə tau, ca ngə bikau, ənga dənama nə bikau, ca ngə dladaū.

57 Ama usaku anə Hyal! Naja ngə nə mən səm təlkur lagu Thlagər mən Yesu Kərsiti.

58 Agabangau, zamər 'wa da 'yar, hya ta'yi pir ənga dənama cumu. A sara vanyi sə a jahəna hyi mai. Cumu hya lər kərhyi aga məl thlər nə Thlagəu, arya hyu səni abər nərdzər hyi wu Thlagəu, a'yi wu da sə kurthlə mai.

16

Tsəm Sau Aga Dləwa Nji Cici Nə Hyal

1 Ndər ar kəra tsəm sə anə nji cici nə Hyal, ta'yi hya məl ənggər kəra yi nar nyi anə daňə dzə njir nu 'yar kəra wu Galatiya nda məl.

² Kalar pəci tanggərma nə sugu, kalar ndə ja kyaga fiya tsa'a sara wu səra ji uya sara wu uya nyi, aga ma yi sha shili kəl həri səra 'yi fwatəu, a'yi kəl njı dzəgwa tsəm sə mai.

³ Ar pəcira yi sha shili, yu sa səwa njira hyi hənggəri ənga cama tsətsəfə ar kəra nda, aga nda sa həri lə sə dləwa dzər hyi a vu Urshalima.

⁴ Ma hyi lari a dəri tsa'a aga ya ma'yi tsu ba nda ləbiya da.

Fə Sə Wu Lagu Nə Bulusu

⁵ Yu bəra nda sha shili ara hyi ayukuda yi bəbiya 6au wu Masidoniya, aryə lagu Masidoniya nga yu ma'yi.

⁶ A sən da yu nda səkari əkkə'yi hyi, ma wu sən da ba məna həbiya vuya kə əkkə'yi hyi, aga hya dləwar da wu bə da kau, kalar vira yu ma'yi a ndari.

⁷ A'yi yiwu da ngə ya lari hyi ba ya tərabiya mai, awau, dəfuwa yu yiwu ya səkari əkkə'yi hyi, ma Hyal hənggəri.

⁸ Ama yu səkari ənggau wu Afisa kəl ma pəcir Pentikosu shili.

⁹ Aryə madiya lagu nə məl madiya thlər a pahəri anə da, ama dawa gangə a vər da laguwa nyi.

¹⁰ Ma Timathlawusu shili, hya nə nyi nggya papalkər wu hyi, aryə ndər məl thlər Hyal nga ja tsu ənggər nayau.

¹¹ A sara hya didə nyi mai, hya səwa nyi wu lagu ənga huđə pərtəu aga ja sha shila ara yau. Yu vər səkə nyi, nanda əkkə'yi wazha ama 'yar.

¹² Səra ya sən na ar kəra Apolusu, ca ngə ya vər kədi nyi ənga jirkur aga ja nda tular hyi, naja

əkkə'yi wazha ama, ama naja a'yi wu yiwu ja shili kabangəkə mai, ama ju nda shili ma ji uya lagu.

Ndər Tsətsəku Dəfu Nə Jomə Ndəl

¹³ Hya nggya lili'u, hya ciya dzə wu mbərsar hyi, hya da ənga mba dəfu, hya da ənga dənama.

¹⁴ Kalar səra hyu məl hya məl ənga yiwukur.

¹⁵ Wazha ama hya səni abər njir kir Sətifanusu nanda ngə njir nu nə tanggərma nə 'yi'yir Akaya, a lər nda kər aga məl thlər anə njı cici gə Hyal.

¹⁶ Ya vər kədi hyi, aga hya lər kərhyi anə culi njı ənggər kau, ənga patər njira dağər kər ənga hyi wu thlər kau, ənga dənamar nda.

¹⁷ Huđa ya pidari ənga shilir Sətifanusu, ba Focinatusu ba Achayikusu, arya ndə dla ənga dləwa dzə ənga səra caja ara hyi.

¹⁸ Arya ndə mbəbiya mambəl da ənga nər hyi tsu. Culi njı ənggər kau hya gənggər nda səli.

Usadzə Nə Jomə Ndəl

¹⁹ Dağə dzə njir nu 'yar nə 'yi'yir Asəya a vər usa hyi. Akwila ənga Pərsila, ənga dağə dzə njir nu kəra wu kir nda, nda vər usa hyi gagadə wu Thlagəu.

²⁰ Patər wazha ama 'yar kəra ənggau nda vər usa hyi. Hya usar dzau ənga bərpə dzau nə yiwukur kəra cicau.

²¹ Nayi Bulusu nga vər tsəfə usa dzə kə ənga tsa yau.

²² Patər njira gəra yiwu Thlagəu, bəgə nda da njı shishi'wau. Thlagəu, shili.

²³ Ta'yi mayiwakur nə Thlagəu Yesu a nggya ənga hyi.

²⁴ Yiwudzə da anə hyi papatəu, wu Kərsiti Yesu. Amina.

**Ndəshigu'yar Fodəu Ənğa Thlər Cama'yar
The New Testament in the Marghi South language of
Nigeria: Ndəshigu'yar Fodəu Ənğa Thlər Cama'yar**
copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Marghi South)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 13 May 2025

63471087-0de7-5f4b-aa1f-ca2e66571a95